

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Udrag fra En Overkomplet

Citation: Drachmann, Holger: "En Overkomplet", i Drachmann, Holger: *En Overkomplet*, udg. af Aage Schiøttz-Christensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1987, s. 14. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann13val-shoot-idm140427080036944/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: En Overkomplet

høie Haand havde styrtet sin utro Kammerpige ned. Jeg fandt ikke Døren; der var uheldigvis ikke sat et rødt Kors paa den. Derimod faldt mit Øie i et Værelse paa et snurrigt, fuidstændigt i Paryksstilen holdt Uhr, der stod paa en Speilkonsol. Min gamle skikkelige Tante, der maaske ikke var ganske fri for visse royalistiske Tilbøieligheder, og som syntes at kende noget nærmere til den lille Bys Helligdom, havde ved forskellige Leiligheder talt om et saadant Uhr paa Slottet, som kunde spille de nydeligste Arier, Rondoer og Danse, naar man trykkede paa en Knap. Min barnagtige Lyst til at høre et saadant Kunstværk overvandt min Frygt. Med skælvende Haand undersøgte jeg Bagklædningen. Rigtigt. Der var en Knap, og paa Siden opdagede jeg nu en Sølvplade, hvorpaa stod indgraveret Musiknumrenes Navne. Det første var: Lady Coventrys Menuet. Jeg trykkede paa Knappen. Det snurrede først lidt derinde som en Themaskine, der er ved at komme i Kog; og saa begyndte med de nydeligste Triller og Fløitetoner Hids. Naade den muntre Ladys Menuet. Ikke mange Øieblikke efter hørte jeg Skridt inde i det tilstødende Værelse. Jeg blev angst og vilde standse det automatiske Instrument, men forgæves; Menuetten gik sin afmaalte, sirlige Gang. Døren aabnedes, og paa Tærskelen stod – ikke, som jeg strax ventede mig, den fortryllede Prinsesse, hvis Trolddom nu var løst ved mine Toner, men en gammel bidsk Skurekone, som jeg alt tidligere var kommen i en mindre venskabelig Berøring med, og hvis Ansigt nu åbev mig paa en opdaget Indbrudstyvs ilsomme Flugt.

Jeg har ikke siden hørt Lady Coventrys Menuet, men jeg skulde kende den blandt hundrede andre afdøde Menuetter, blot ved at høre de tre første Toner igen.

Hvor lidet virkeligt levende Liv der nu end var paa Slottet, saa virkede det dog med sin italienske Pavillonkuppel og de fire slanke Spir ved noget af Grand-Seigneuriets bevarede Overvægt paa den lille By, der i ydmyg Bevidsthed om den passende Afstand med sin Gade saa at sige kun dannede en Opkørsel til Slottet for de høie Herskaber. Paa den anden Side stod Byen ogsaa paa sin Ret. Den forholdt sig til Slottet som til et Begreb. Den fredede om de gamle Minder, men bevarede tillige sin egen Værdighed. Havde der virkeligt resideret et Herskab paa Slottet, saa er det jo muligt, at Byen ikke vilde have undgaaet den servile Holdning med krum Ryg og et stereotypt Smil, der skal kunne træffes hos alle Lakaier og nogle Embedsmænd. Byen var

konservativ, ikke royalistisk reaktionær. Selv paa os unge, lidet hensynsfulde Fyré virkede det stadigt gentagne: Slottet, Slots-Haven, Slots-Kirken, ja lige ned til Sammensætninger som Slots-Forvalterens-Kovang med en saadan ubevidst Magt, at der endogsaa over vore mest uvilkaarlige Bevægelser hvilede noget Dampet, noget, som om Slottet altid saae paa os, – hvad det for den Sags Skyld ogsaa gjorde, eftersom det næsten kunde ses for Enden af enhver Gang i Parken. Vi maatte egenlig helst, for tilgavns at føle os frie, have Esromsøens Vande mellem den høje Autoritet og os, og endda kiggede Kuplen som et mægtigt Hoved med Allongeparyk udover Parkens Trætøppe og fixerede os skarpt, hvor vi saa end færdedes, ved Randen af Nøddebo eller Grib Skov, i Sørup eller ved Kongens Bøge.

Denne noget feudale Vedhængen ved, om ikke Afhængighed af Slottet ytrede sig, tror jeg næsten, som et gennemgaaende Træk hos de fleste ældre Folk i Byen. Min Onkel, der nu levede i et Slags gnaven Mellemtilstand mellem Købmand og Partikulier (han pleiede altid liggende paa Sofaen inde i sin Dagligstue at raabe til Kunderne ude i Butiken: Tag selv, for Satan, og smid Pengene paa Disken!) – denne sære gamle Fyr, hvem vi trods hans Særhed dog ganske godt kunde lide, erindrede altid med et Glimt af Stolthed i de graa Øine, at han i sin Ungdom havde været »Slots-Tømmermester«, ligesom nok hans Fader og Farfar før ham. Han pleiede regelmæssig at banke mine to Fættre, naar de havde været tilveirs efter Fuglereder i de høieste Træer i Slotshaven, og naar jeg saa traf ham selv om Eftermiddagen gaaende sine Yndlingsture der, slog han gerne med sin Egekæp fornøjet paa de sværeste Stammer og berettede triumferende, at der ikke var det Træ i hele Haven, som han ikke indtil for ganske faa Aar siden skulde kunne gaa op i; »men det forstaar sig, naar man har været Tømmermester paa Slottet og ligget oppe og repareret paa den allerøverste Lantemekuppel, saa er et Bøgetræ kun Smaating.«

Det var forøvrigt interessant nok at iagttage, hvorledes Stedets Romantik virkede paa denne ordknappe Særling. Stort mere af Verden havde han vel næppe seet end vi Dreng. Livet havde givet ham sine smaa Naalestik, uden at han havde haft Evner eller Lykke til at besvare dem paa anden Maade end ved en indadvendt Gnavenhed, der for den Sags Skyld undertiden kunde vende sig bestemt nok udad imod hans daglige Omgivelser. I han talte meget sjældent med sin lille fromme godhjertede Kone; maaske havde han en stor Uret imod